

Het mooie versterken

Laat iedereen vrij, maar niemand vallen

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

D66
oude ijsselstreek

Het mooie versterken - Laat iedereen vrij, maar niemand vallen.

D66
oude ijsselstreek

Inhoudsopgave

Voorwoord Camiel Vanderhoeven 5
Het mooie versterken

D66 Oude IJsselstreek krijgt het voor elkaar 7

Voorwoord Sigrid Kaag 9

Kies voor **betrokken noaberschap** 11
Ruimte voor initiatieven van inwoners
Inclusieve samenleving
Ruimte voor zorg dichtbij mensen
Verenigingsleven
Verbondenheid met de regio

Kies voor **gedragen duurzaamheid** 15
Energieopwekking
Energiebesparende maatregelen
Duurzaam vervoer
Waterbeheer

Kies voor **jongeren met toekomst** 19
Onderwijs
Jeugdzorg
Voorzieningen
Kinderraad

Kies voor **mooi wonen** 23
Woningbouw
Groen in de wijk

Kies voor **vanzelfsprekende veiligheid** 25
Veiligheid vanzelfsprekend
Veilig verkeer
Vandalisme

Kies voor **innovatief ondernemerschap** 27
Hoogwaardige maakindustrie
Agrarisch ondernemen
Toerisme

Kies voor **behoorlijk bestuur** 29
Financiën
Beleid
Verantwoording
Samenwerkingsverbanden

Voorwoord Camiel Vanderhoeven

“Het mooie versterken”

Onze gemeente heeft veel moois te bieden. Buurtgenoten staan klaar om elkaar te helpen en vieren samen feest, maar we delen ook samen leed. We zijn een gemeente waar “er voor elkaar zijn” meer is dan een holle frase.

Eeuwenoude tradities - koningschieten, een meiboom zetten – gaan hand in hand met een enorme veerkracht en aanpassingsvermogen om aan de uitdagingen van veranderende tijden het hoofd te bieden. Onze gemeente weet zichzelf steeds opnieuw uit te vinden wanneer dat nodig is.

We hebben een grote hoogwaardige maakindustrie, met bedrijven die internationale innovatieprijzen in de wacht slepen. Onze talloze agrarische ondernemingen zijn voortdurend aan het innoveren en verduurzamen, blijven ondertussen gewoon ons voedsel produceren, en nemen ook nog eens het voortouw in de energietransitie. Er is een elkaar versterkende wisselwerking tussen die innovatieve bedrijven en het onderwijs. Wie er oog voor heeft beseft dat onze gemeente veel moois heeft om trots op te zijn.

Dat mooie willen we de komende periode versterken. Juist nu we voor grote opgaven en uitdagingen staan - denk aan wonen, klimaatverandering, en toenemende ongelijkheid in de samenleving - houden we die dingen die onze gemeente zo mooi maken voor ogen bij het uitwerken van onze plannen.

D66 Oude IJsselstreek kijkt in de eerste plaats met een lokale bril naar de uitdagingen die voor ons liggen. Wat dat betreft zijn wij net zo zeer een lokale partij als de partijen die niet landelijk vertegenwoordigd zijn. Voordeel van een landelijke partij is dat er heel veel expertise is waar wij een beroep op kunnen doen. Vanuit onze sociaal-liberale idealen komen we vaak uit op lokaal beleid dat past binnen wat D66 landelijk nastreeft. Daar waar we van inzicht verschillen, zijn wij meer dan een alleen lokale partij in de gelegenheid om landelijk beleid te beïnvloeden.

Ook D66 heeft veel waar we trots op mogen zijn. Met één zetel in de raad hebben we het nodige weten te bereiken door over de grenzen van oppositie en coalitie heen vanuit een heldere visie op de samenleving het gesprek aan te gaan, en met andere partijen te zoeken naar wat nu het beste is voor onze gemeente. Een aantal van die dingen vindt u op de volgende pagina terug.

D66 wil ervoor zorgen dat er voldoende betaalbare woningen zijn voor starters en doorstromers op de woningmarkt. Niet alleen voor kopers, maar ook voor huurders. Dat er voldoende werk en gelegenheid tot ontspanning blijft om te voorkomen dat de jeugd wegtrekt naar de grote stad. Dat onze gemeente aantrekkelijker wordt voor toeristen van alle leeftijden. Dat de zorg betaalbaar blijft zonder in te leveren op kwaliteit. Dat we met al onze innovatiekracht een voortrekkersrol vervullen in de regio op het gebied van duurzaamheid.

Zodat we over vier jaar met nog meer gepaste trots kunnen kijken naar al het mooie dat de gemeente Oude IJsselstreek te bieden heeft. Dáár willen wij ons voor inzetten, hopelijk ook met úw steun.

Hartelijke groet,

Camiel Vanderhoeven

Lijsttrekker D66 Oude IJsselstreek

P.S. U ziet in dit verkiezingsprogramma ook enkele krantenadvertenties die we de afgelopen tijd geplaatst hebben terug. Achter de QR-codes zitten webpagina’s met een verdieping van onze ideeën over het onderwerp.

Expertmeeting Laaggeletterdheid, 6 mei 2019

D66 Oude IJsselstreek krijgt het voor elkaar

Zo luidde de titel van ons vorige verkiezingsprogramma. En we hebben – door slim samen te werken maar wel onze eigen koers te blijven varen – het nodige voor elkaar gekregen. Een kleine greep uit onze successen:

— De toekomstvisie waar D66 zich voor ingezet heeft is er gekomen. Een helder beeld van de toekomst van onze gemeente, aansprekend verwoord naar de inwoners.

— In de plannen voor het bedrijventerrein Hofskamp-Oost III komt de door D66 gewenste nadruk op duurzaam ondernemerschap duidelijk naar voren.

— De door D66 voorgestelde innovatieproeftuin voor de maakindustrie is gerealiseerd in de vorm van het CIVON Innovatiecentrum.

— Het eveneens door ons voorgestelde hulpcentrum voor startende maakbedrijven is er ook gekomen, in de vorm van het SHII (SmartHub Incubator Industry).

— Er wordt volop geïnvesteerd in duurzame huisvesting voor scholen, bijvoorbeeld in de bouw van het IKC in Gendringen.

— Gemeente Oude IJsselstreek is aan de slag gegaan met de ambitie om in 2030 Energieneutraal te zijn.

— Door middel van een subsidie wordt het ontkoppelen van de regenwaterafvoer van het riool gestimuleerd. Op die manier gaat er geen schoon regenwater naar de zuiveringsinstallaties, en stroomt er meer regenwater de bodem in, wat goed is voor de grondwaterstand.

— Er wordt inmiddels volop gewerkt aan een meer ecologisch verantwoord bermbeheer om biodiversiteit de ruimte te geven.

— Er is meer aandacht voor de aanpak van laaggeletterdheid.

— De begroting en jaarrekening zijn begrijpelijker geworden, al valt hier nog wel de nodige winst te behalen.

— De door D66 voorgestelde blijverslening is er nu in de vorm van de samen met de provincie en andere Achterhoekse gemeentes georganiseerde Toekomstbestendig Wonen Lening.

— Onze inzet op inclusie heeft bijgedragen aan het resultaat dat onze gemeente in 2021 één van de 5 finalisten voor de titel Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland was.

— De website van de gemeente is ingrijpend verbeterd en toegankelijker geworden.

Voorwoord Sigrid Kaag

Geachte lezer,

Voor u ligt een programma gebaseerd op de urgentie van dit moment. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak onze leefomgeving te beschermen tegen de verwoestende effecten van de opwarming van de aarde. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak om de groeiende kloof tussen arm en rijk, tussen diegenen met kansen en diegenen zonder kansen te dichten.

De oplossingen die wij aandragen zijn geworteld in een lange politieke traditie. Want D66 is niet alleen een pragmatische, maar ook een sociaalliberale partij. Wij zijn ervan overtuigd dat mensen alleen vrij kunnen zijn als de overheid gelijke kansen schept voor iedereen.

Dat betekent dat wij genoeg huizen willen bouwen om voor iedereen een passende en betaalbare plek te kunnen bieden. Wij willen dat leraren, verpleegkundigen, agenten en al die anderen die werk doen voor de samenleving kunnen wonen in de wijk waar ze werken. Wij willen dat uw wijk groener wordt, met schone lucht en schoon water voor iedereen. Wij willen dat uw kinderen naar een school gaan waar ze met passie en aandacht worden voorbereid op de wereld zoals die is. Wij willen dat uw kinderen aanspraak kunnen maken op huiswerkbegeleiding, sport, kunst en muziek—ook als u dat zelf niet kunt betalen. En wij willen meer wijkagenten, zodat u zich veilig voelt in de buurt.

Wat u niet in dit verkiezingsprogramma zal teruglezen, maar wel van ons mag verwachten, is dat we radicaal denken verbinden aan gematigd handelen. Wij willen de vrijheden van het moderne Nederland uitbreiden voor zoveel mogelijk mensen, maar geven ons rekenschap van het feit dat wat voor de een waarde is kan botsen met de belangen van de ander. Wij vinden daarom kracht in het compromis.

Er staat veel op spel. Wilt u dat Oude IJsselstreek meedoet in de strijd tegen de opwarming van de aarde? Wilt u dat het onderwijs zo goed wordt dat alle mensen tot hun recht kunnen komen? Wilt u nieuwe politiek, die omkijkt naar anderen en verder kijkt naar morgen? Dan heeft u het juiste programma opengeslagen.

D66 heeft u nodig. Daarom vragen wij uw vertrouwen.

Hartelijke groet en veel leesplezier,

Sigrid Kaag

Kies voor betrokken noaberschap

Kies voor betrokken noaberschap

Voor D66 betekent noaberschap dat we zaken samen aanpakken, op het niveau dat daarbij hoort. Niet alles hoeft door de gemeente gedaan te worden, sommige zaken kunnen beter door de buurt worden geregeld, en andere zaken vragen juist om een regionale aanpak.

Ruimte voor initiatieven van inwoners

Weinig mensen voelen zich Oude IJsselstrekenaar. Men voelt zich wel Achterhoeker, en daarnaast Terborgenaar of Varsseveld er. D66 vindt die betrokkenheid bij de eigen buurt of het eigen dorp belangrijk voor de lokale cohesie. Wij willen daarom dat buurten van de gemeente een budget krijgen om de leefbaarheid mee te bevorderen.

Inwoners krijgen agenderingsrecht: het recht om onderwerpen op de agenda van de gemeenteraad te krijgen. Elk voorstel waarvoor voldoende handtekeningen worden opgehaald moet door de gemeenteraad behandeld worden.

Inclusieve samenleving

Inclusie moet echt onderdeel worden van alles wat de gemeente doet. Of je nu slechthorend bent of in een rolstoel zit; of je roots nu in de Achterhoek liggen of je vorig jaar een verblijfsstatus hebt gekregen, je moet volop mee kunnen doen. Wat ons betreft is inclusie straks niet langer een apart onderwerp op de agenda, maar als vanzelfsprekend meegenomen bij elk raadsvoorstel. Om ervoor te zorgen dat er altijd aan gedacht wordt, wordt een inclusietoets een voorwaarde om een raadsvoorstel in behandeling te nemen.

D66 wil dat de gemeente samen met Vluchtelingenwerk goed in de gaten houdt wat de gevolgen zijn van de invoering van de nieuwe Wet Inburgering. De bedoeling van de nieuwe wet is om knelpunten weg te nemen, maar veel staat of valt met de invulling van de regierol door de gemeente. D66 vindt het ook belangrijk dat inburgeraars naast het volgen van taallessen ook individueel begeleid kunnen worden door een “taalmaatje”.

Ruimte voor zorg dichtbij mensen

D66 wil dat de gemeente samen met haar partners meer gaat doen om mantelzorgers te ondersteunen. Zo moet de gemeente actief ondersteunen en financieel bijdragen bij het tijdelijk vervangen van mantelzorgers. De gemeente moet ook inzetten op ondersteuning van mantelzorgers voor wie de zorg te zwaar dreigt te worden.

Wij willen dat er in de aanbestedingen in de WMO en de Jeugdzorg meer ruimte gecreëerd wordt voor kleine lokale zorgaanbieders. Nu zien we dat in aanbestedingen de grote organisaties met een gelikte marketing eerder geselecteerd worden. Een idee dat het onderzoeken waard is, is om niet alle inspanningen in de WMO en Jeugdzorg onder de aanbesteding te laten vallen, maar bijvoorbeeld 20% van het budget buiten de aanbesteding te laten en te reserveren voor maatwerk door andere aanbieders.

Verenigingsleven

Wij willen dat verenigingen die een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) nodig hebben voor vrijwilligers die kosteloos krijgen. Ook wil D66 dat de gemeente een subsidie geeft voor scholing van vrijwilligers als daarmee een maatschappelijk belang gediend is.

Vergunningen worden goedkoper voor evenementen zonder winstoogmerk die de lokale cohesie versterken. De vergunningaanvraag voor regelmatig terugkerende evenementen (bijvoorbeeld de jaarlijkse kermis) wordt gebruiksvriendelijker gemaakt.

D66 wil dat verenigingen een vast aanspreekpunt bij de gemeente krijgen, waar zij met al hun vragen en opmerkingen terecht kunnen.

Samenwerking en het delen van accommodaties tussen sportverenigingen wordt door de gemeente gestimuleerd door bij toekenning van subsidies hier gewicht aan toe te kennen.

Wij willen de meedoenregeling en het kindpakket verruimen. Deze regelingen stellen gezinnen met een smalle beurs in staat om lid te worden van een vereniging. Waar nu een harde inkomensgrens van 110% van de bijstandsnorm geldt, moet in de toekomst gekeken worden naar draagkracht, om te voorkomen dat huishoudens die net boven de 110%-norm uitkomen zich de contributie niet kunnen veroorloven. Bovendien verhogen we de maximumbedragen, en worden die voortaan jaarlijks geïndexeerd. Verenigingen en organisaties moeten goede voorlichting krijgen over de mogelijkheden die deze regelingen bieden.

Verbondenheid met de regio

Een hoop zaken die nu op het bordje van de gemeente liggen spelen in de hele regio. D66 werkt zoveel mogelijk samen met de provincie, het waterschap en andere gemeentes in de regio om de grote thema's gezamenlijk aan te pakken. Dat doen we bijvoorbeeld in de Achterhoekraad en in de Euregioraad Rijn-Waal.

Opdrachten in gemeentelijke aanbestedingen gaan nu te weinig naar bedrijven binnen de regio, terwijl er vaak wel lokale aanbieders van de gevraagde diensten of goederen zijn. D66 wil dat de gemeente waar wettelijk mogelijk de voorkeur geeft aan lokaal inkopen. Zo stimuleren we de lokale economie, en bovendien leveren de kortere reistijden milieuwinst op.

“

Hoe kunnen we verwachten dat mensen het beste uit zichzelf halen, als ze daar niet de kans voor krijgen?

— Kyra Meulenbeek

Kies voor gedragen duurzaamheid

Kies voor gedragen duurzaamheid

Wat D66 betreft gaat de gemeente Oude IJsselstreek een voortrekkersrol vervullen waar het gaat om duurzaamheid. We gaan doen wat we kunnen om klimaatverandering tegen te gaan, en vanuit die positieve houding proberen we andere gemeentes te overtuigen ons voorbeeld te volgen. Zonder koplopers zullen er ook nooit volgers komen. Door inwoners te laten delen in de opbrengsten van duurzame energie creëren we draagvlak.

Energieopwekking

Sommige duurzame ontwikkelingen leiden tot een hogere vraag naar elektriciteit. Denk aan elektrische auto's en het verwarmen met warmtepompen. Om deze ontwikkelingen echt duurzaam te maken, moeten we ervoor zorgen dat deze extra vraag naar elektriciteit ook duurzaam wordt opgewekt. D66 is ervan overtuigd dat we daarom meer duurzame energie zullen moeten gaan opwekken dan we nu hebben afgesproken.

De RES (Regionale Energie Strategie Achterhoek) is een afspraak tussen de Achterhoekse gemeentes over hoeveel duurzame energie we in de Achterhoek gaan opwekken (1,35 Terrawattuur of TWh). In 2023 (RES 2.0) en 2025 (RES 3.0) worden deze afspraken herzien. D66 wil dat de gemeente zich daarbij inspant om het ambitieniveau te verhogen, en een nieuw bod te doen dat aanmerkelijk hoger is dan 1,35 TWh.

Om voldoende duurzame energie op te wekken zal ook zon-op-land onderdeel moeten blijven van de energiemix. D66 wil dat er ruimte komt voor nieuwe komt voor zon-op-land projecten (een nieuw uitnodigingskader) waarin de nadruk komt te liggen op innovatieve oplossingen en een zorgvuldige inpassing in het landschap. Ook nieuwe initiatieven voor windmolens zijn voor D66 bespreekbaar.

We vinden het belangrijk dat omwonenden bij grote projecten niet alleen de lasten dragen, maar ook meedelen in de lusten. Uiteraard heeft iedereen baat bij het leefbaar houden van de aarde, maar een meer concreet, nu tastbaar belang kan bijdragen aan het creëren van draagvlak. Bij nieuwe projecten wordt minimaal 50% lokaal eigenaarschap een harde voorwaarde voor vergunning, en bij de beoordeling van projecten moet compensatie van omwonenden (bijvoorbeeld door een korting op de energierekening) zwaar meewegen.

Bij eventuele herijking van het akkoord van Groenlo spannen wij ons ervoor in om de doelstelling dat de Achterhoek in 2030 energie-neutraal is vast te houden, en het tijdspad om dat te bereiken te actualiseren en aan te scherpen.

Energiebesparende maatregelen

Wij willen dat alle inwoners van de gemeente een gratis warmtebeeldscan van hun woning krijgen om bewustwording van onnodig energieverlies te creëren en eenvoudige, gerichte besparingstips te geven.

Wij willen dat minima (<130% bijstandsnorm) bij de gemeente een gratis duurzaamheidspakket kunnen aanvragen (LED-lampen, tochtstrips, radiatorfolie, waterbesparende douchekop). Doordat dit directe besparingen mogelijk maakt kan dit helpen het draagvlak voor duurzaamheid te verbreden.

Bij het aanvragen van een bouwvergunning moet de gemeente voortaan een energieadvies meegeven.

Bij het bouwen of verbouwen van gemeentelijk vastgoed wordt het (ver)nieuw(d)e vastgoed energieneutraal.

D66 wil dat een deskundige partij het gemeentelijk vastgoed elke vijf jaar doorlicht op duurzaamheid. De gemeente moet de aanbevelingen die daaruit voortvloeien voortvarend uitvoeren.

Duurzaam vervoer

Wij spannen ons in om fijnmazig openbaar vervoer te realiseren door traditioneel openbaar vervoer te combineren met het slim gebruik van deelauto's, al dan niet met chauffeur (Smart Mobility).

Wij willen dat de gemeente een uitgebreid netwerk van laadpalen voor auto's en oplaadpunten voor elektrische fietsen aanlegt, verspreid door de hele gemeente.

Waterbeheer

De afgelopen extreem droge zomers hebben het belang onderstreept van een deugdelijk beheer van het grondwater. Wij willen dat inwoners gestimuleerd worden om minder tegels en meer groen in hun tuin aan te leggen. Ook moet de gemeente zich blijven inzetten om gebieden te creëren waar regenwater wordt vastgehouden. Uiteraard moet hierbij ook gekeken worden naar het voorkomen van overstromingen.

“

Wat ons betreft wordt Oude IJsselstreek een trotse koploper als het gaat om opwekking van duurzame energie.

— **Camiel Vanderhoeven** tijdens algemene beschouwingen 2021

Kies voor jongeren met toekomst

Kies voor jongeren met toekomst

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Maar om de jeugd voor onze gemeente te behouden moet de jeugd zelf ook een toekomst in onze gemeente zien. D66 wil dat de jeugd in onze gemeente opgroeit tot verstandige wereldburgers, die beter in staat zijn om verantwoorde, duurzame keuzes te maken dan de generaties die hen voorgingen.

Onderwijs

Wij willen dat er in alle grote kernen IKCs (Integrale Kind Centra) komen waarin scholen, kinderopvang, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen op één locatie samenwerken. Die centra moeten gehuisvest worden in moderne, duurzame gebouwen die minimaal voldoen aan eisen Frisse School klasse B, en ENG (Energie Neutraal Gebouw). Een IKC is voor ons meer dan de verzameling van deelnemende partijen. In bestaande IKCs komt wat D66 betreft een doorontwikkeling naar een model met een gezamenlijke leiding, en een gedeelde, doorlopende pedagogische lijn.

Ook het verenigingsleven krijgt wat ons betreft een plaats binnen de IKCs, en in de kleinere kernen in de scholen. Voor kinderen is het ideaal als bijvoorbeeld muziekles in de vertrouwde schoolomgeving aangeboden wordt. Omgekeerd kan het een verrijking van de schooldag zijn als de school gebruik kan maken van de kennis van verenigingen, bijvoorbeeld voor het aanbieden van sportactiviteiten, muziek- en theaterlessen onder schooltijd.

We willen schoolpleinen zo veel mogelijk een groen karakter geven. Een groen en bebost schoolplein is voor een kind uitdagender dan een grijze betonnen binnenplaats. Met een moestuin kunnen kinderen bijvoorbeeld leren hoe ze groenten en fruit kunnen verbouwen. En bij een groen schoolplein kiest de leerkracht sneller om lessen als biologie en aardrijkskunde buiten te geven, met het schoolplein als lesmateriaal. Zo wordt school nog leuker en stimuleren we kinderen het beste uit zichzelf te halen.

De Plattelandsraad heeft een project opgezet om schoolklassen op boerenbedrijven te laten kijken om erachter te komen waar ons voedsel vandaan komt. Wij willen dat de gemeente dit project blijft ondersteunen en verder helpt uitbreiden.

D66 wil de verbindingen tussen het onderwijs en de jeugdzorg versterken. Regelmatige gesprekken tussen leerkrachten en jeugdconsulenten moeten gemeengoed worden, om problemen zo vroeg mogelijk te signaleren.

Onze gemeente doet het afgezet tegen het landelijk beeld goed als het gaat om verzuim en het behalen van een startkwalificatie. D66 vindt echter elke leerling die het onderwijs zonder startkwalificatie verlaat er één te veel, en gezien de samenhang met verzuim vinden wij het dan ook belangrijk dat de leerplichtambtenaar met scholen en ouders meedenkt in het opzetten van trajecten op maat om de leerling op de juiste plek te krijgen, en zo verzuim te voorkomen.

Jeugdzorg

De jeugdzorg moet, onder andere zoals eerder genoemd in samenwerking met het onderwijs, volop inzetten op vroegsignalering. Daar waar mogelijk sprake is van sociale problematiek, moet gebruik gemaakt worden van vroege, en effectieve gezinshulp om uithuisplaatsingen zo veel mogelijk te voorkomen.

De jeugdzorg heeft een imagoprobleem. Voor ouders moet duidelijk te zien zijn dat jeugdzorg een partner is die naast hen staat, in plaats van een bureaucratische instelling die tegenover hen staat.

Wij zien voor de jeugdzorg ook een grote rol weggelegd waar het gaat om voorlichting over seksualiteit (seksuele gezondheid, verschillen in seksuele geaardheid), en omgaan met drugs, alcohol en sociale druk. Die voorlichting wordt bij voorkeur ook op de scholen aangeboden.

Voorzieningen

Wij willen dat de gemeente aan alle verenigingen die subsidie ontvangen vraagt om een actief jeugdbeleid op te stellen om jongeren te betrekken bij activiteiten. De verenigingen zullen hierover ook verantwoording af moeten leggen.

D66 juicht van harte toe dat jongeren ook zelf activiteiten organiseren. De gemeente moet wat ons betreft een zeer laagdrempelige mogelijkheid aanbieden om hiervoor subsidie aan te vragen. Hiervoor komt een vast aanspreekpunt bij de gemeente.

Wij willen dat de gemeente zich blijft inspannen voor het project “Samen op weg naar een Rookvrije Generatie”. Bij vergunning- en subsidieaanvragen voor activiteiten waar jongeren aan deelnemen moet de gemeente kritisch naar het gevoerde drank- en rookbeleid kijken.

Kinderraad

Wij willen dat de kinderen op de basisscholen elk jaar een kinderburgemeester en een kinderraad kunnen kiezen. Zij worden vanuit de gemeente ondersteund (bijvoorbeeld door de griffie van de gemeenteraad), mogen de gemeenteraad adviseren, en krijgen een (klein) budget vanuit de gemeente om één of meer zaken die zij belangrijk vinden mee te realiseren.

“

Een goede opleiding
geeft je de vrijheid
om je dromen na te jagen
en je talenten ten volle te benutten,
de vrijheid om je eigen plek
te vinden in de maatschappij.

— Karen Smelt

Kies voor mooi wonen

Kies voor mooi wonen

Zoals iedereen weet is de nood op de woningmarkt groot. In heel Nederland zijn er meer dan 300.000 woningen te weinig, en dat aantal dreigt alleen maar op te lopen. Ook in onze gemeente is een tekort aan woningen. Naast een tekort aan woningen in absolute aantallen, hebben we ook het probleem dat de beschikbare woningen niet goed matchen met het soort woningen waar vraag naar is. D66 wil woningbouw de komende jaren stimuleren, maar dan wel op basis van een degelijke analyse van de knelpunten op de woningmarkt, en met voldoende aandacht voor het behouden van het landelijke karakter van onze gemeente.

Woningbouw

Waar ruimte is voor inbreiding binnen de bebouwde kom, heeft dat voor ons de voorkeur boven uitbreiding. Hierbij mag echter het groene karakter van de kernen niet verloren gaan. Bij uitbreiding mag geen kostbare natuur verloren gaan. Waar dit toch gebeurt, zal ergens anders in de gemeente een stuk grond aan de natuur moeten worden teruggegeven.

We willen het landelijke karakter van het buitengebied graag behouden. Daarom mag er in het buitengebied rond de kleine kernen alleen gebouwd worden op basis van behoefte aan woonruimte uit de kern en omliggend buitengebied zelf.

De gemeente zal flexibel om moeten gaan met de herbestemming van gebouwen die hun functie verloren hebben en nu leegstaan. Waar mogelijkheden zijn om aan leegstaand vastgoed een woonbestemming te geven, werkt de gemeente hieraan mee. Hierbij wordt uiteraard veel rekening gehouden met duurzaamheid, en denkt de gemeente actief mee over mogelijke aanpassingen om het vastgoed zo energieneutraal mogelijk te maken.

We hebben in onze gemeente relatief veel grote huizen en woonboerderijen. Het splitsen van deze woningen wordt gemakkelijker gemaakt om zo passende, beter betaalbare woonruimte te creëren.

Wij willen Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) zo veel mogelijk stimuleren. Nieuwbouwprojecten die door de beoogde bewoners zelf gezamenlijk ter hand worden genomen vallen vaak beter bij de omwonenden en leiden daardoor tot minder procedures. De gemeente gaat inwoners actief over deze manier van bouwen voorlichten. Ook willen wij kijken of Woningcorporatie Wonion bij dergelijke projecten betrokken kan worden als deelnemer, om zo in een CPO-project ook sociale huurwoningen te realiseren. Zo zorgen we ervoor dat nieuwe wijken een gezonde mix van huur- en koopwoningen worden.

Bij de klassieke projecten die door een projectontwikkelaar ontwikkeld worden, willen we dat er betere afspraken met de projectontwikkelaar gemaakt worden om een redelijk gedeelte van de op te leveren woningen financieel bereikbaar te maken voor starters.

Naast het bouwen van voldoende starterswoningen is het belangrijk om ook bestaande starterswoningen beschikbaar te maken voor nieuwe starters. Door gericht te bouwen waar behoefte aan is, kunnen we het doorstromen op de woningmarkt bevorderen. Door bijvoorbeeld ook seniorenwoningen te bouwen, komen grotere huizen beschikbaar voor gezinnen die nu in hun starterswoningen te klein behuisd zijn, en komen die starterswoningen opnieuw beschikbaar voor starters. Een grondige analyse van de woningmarkt is een vereiste voor een juiste sturing op de woningmarkt.

Op termijn moeten we ook kijken naar gerichte herontwikkeling en herbestemming van bepaalde gebieden. Waar vroeger voor veel industrie de noodzaak bestond om bedrijven langs het water van de Oude IJssel te vestigen, is die noodzaak tegenwoordig veel minder aanwezig, terwijl dergelijke locaties juist uitermate gewild zijn voor woningbouw. In overleg met langs het water gevestigde bedrijven kan gezocht worden naar mogelijkheden om bedrijvigheid naar andere bedrijfsterreinen te verhuizen en de locaties langs het water te her ontwikkelen naar een woonbestemming.

Groen in de wijk

We zien nu nog steeds veel gemeentelijke groenstroken in de kernen waar een traditioneel perkje wordt onderhouden, waarin weinig aandacht is voor biodiversiteit. Inwoners en bedrijven krijgen de mogelijkheid deze groenstroken onder voorwaarden te adopteren, en krijgen daarvoor een bijdrage in de kosten van het beheer.

Kies voor vanzelfsprekende veiligheid

Kies voor vanzelfsprekende veiligheid

D66 vindt dat veiligheid een vanzelfsprekendheid moet zijn. Dat begint met preventie, bijvoorbeeld door de politie weer duidelijk zichtbaar te maken op straat en door onveilige verkeerssituaties te verhelpen, maar ook handhaving blijft belangrijk. Daarvoor is meer capaciteit nodig bij de politie.

Veiligheid in de buurt

D66 wil dat in elke kern regelmatig een vaste wijkagent zichtbaar aanwezig is. Het basisteam politie Achterhoek-West moet voldoende capaciteit krijgen om van de wijkagent weer een laagdrempelig aanspreekpunt in de kernen te maken. De wijkagent zoekt de verbinding met de inwoners door zich op te stellen als vertrouwenspersoon, luisterend oor, en thermometer in de samenleving.

In de grote kernen komt een buurtkamer waar de burger kan binnenlopen voor een gesprek met de wijkagent, jeugdwerker of BOA. Deze buurtkamer heeft ruime openingstijden waarop altijd iemand aanwezig is.

Wij willen inwoners stimuleren om gebruik te maken van Burgernet, omdat het bereik van Burgernet op dit moment volgens ons onvoldoende is, terwijl het de bedoeling van de overheid is om Burgernet breder in te zetten, bijvoorbeeld voor vermist-kind-alarmering (nu nog via Amber Alert). De gemeente zal hier meer bekendheid aan moeten geven.

Veilig verkeer

We hebben in onze gemeente veel fiets(suggestie)stroken of daarop lijkende stroken, onder andere op 60 kilometer wegen. In combinatie met veel schoolgaande jeugd levert dit soms onveilige situaties op. D66 wil buiten de bebouwde kom meer echte fietspaden die fysiek gescheiden zijn van de rijbaan realiseren.

Er moet ook meer aandacht komen voor het onderhoud aan bestaande fietspaden in de gemeente. Sommige fietspaden beginnen door de opstuwende werking van boomwortels op hindernisbanen te lijken.

De maximumsnelheid op, maar ook de inrichting van wegen binnen en buiten de bebouwde kom moet opnieuw tegen het licht worden gehouden, en getoetst aan de nieuwste inzichten van de SWOV (Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid) en het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek).

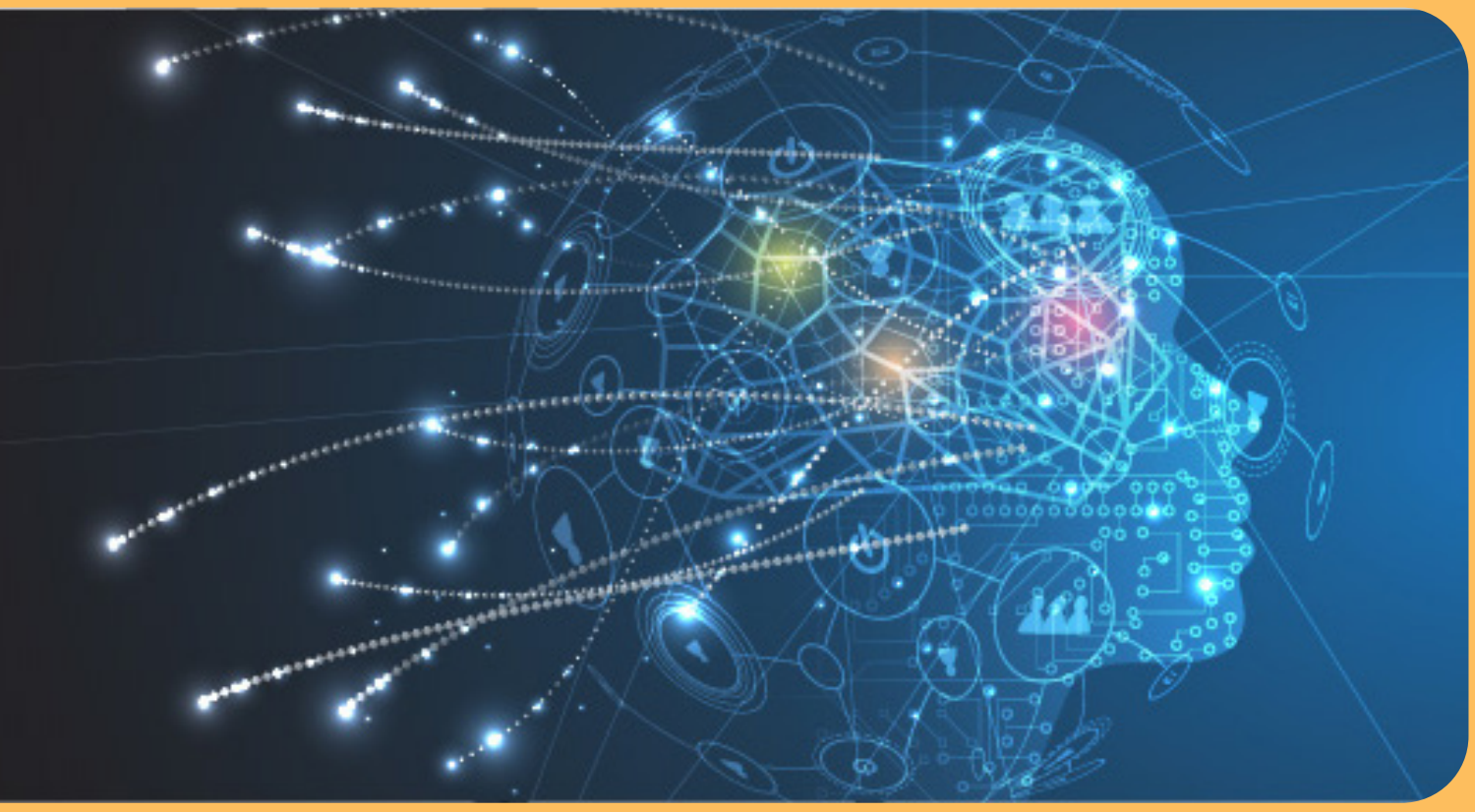
In veel kernen, maar ook in het buitengebied, wordt op sommige wegen vaak veel te hard gereden. Ook sluiting van wegen voor doorgaand vrachtverkeer worden regelmatig genegeerd. D66 wil inzetten op handhaving door middel van moderne technieken, zoals camera's met kentekenherkenning, maar vooral ook op regelmatige bemenste handhaving, waarbij bestuurders direct op hun gedrag worden aangesproken, omdat dit veel meer bijdraagt aan bewustwording dan een acceptgiro die drie weken later op de mat valt.

Daar waar onveilige situaties bestaan op en rond provinciale wegen, willen wij dat de gemeente zich assertiever opstelt richting de provincie om de inwoners te beschermen. Op plekken waar de situatie op papier veilig zou moeten zijn, maar waar de ongevallencijfers een ander beeld geven moet samen met de provincie een grondige analyse van de verkeerssituatie gemaakt moeten worden. Hierbij moeten weggebruikers die bekend zijn met de locatie betrokken worden, om zo duidelijk te krijgen waar de praktijk afwijkt van de papieren werkelijkheid.

Vandalisme

Door zichtbare aanwezigheid en laagdrempelige benaderbaarheid van wijkagenten en jeugdwerkers kan een hoop vandalisme voorkomen worden, dus daar willen wij primair op inzetten. Waar toch vandalisme plaatsvindt, moet de gemeente - bij vandalisme aan gemeentelijke eigendommen - altijd aangifte doen.

Kies voor innovatief ondernemerschap

Kies voor innovatief ondernemerschap

Ondernemerschap is van oudsher in onze gemeente van groot belang. In vroeger tijde draaide alles om het boerenbedrijf. Tegenwoordig speelt innovatief agrarisch ondernemerschap nog steeds een grote rol in Oude IJsselstreek, hebben we een bloeiende hoogwaardige maakindustrie met veel kleine en startende bedrijven, en is ook toerisme een belangrijke pijler van de lokale economie.

Hoogwaardige maakindustrie

We doen als gemeente veel om de hoogwaardige maakindustrie te versterken. Zo is er een innovatiecentrum, en een “incubator” (broedmachine) voor startende ondernemers. D66 wil deze faciliteiten de komende jaren versterken. Daarbij moeten we er wel op letten dat de investering van de gemeente ook echt terechtkomt bij de startende bedrijven en op die manier voor werkgelegenheid zorgt. Werkgelegenheid in deze tak van industrie heeft bovendien de potentie om jongeren en jonge gezinnen aan onze regio te binden en voor onze regio te behouden.

Ook de infrastructuur voor de maakindustrie willen we versterken. Het moet makkelijker worden om de weg naar productiepartners en de afzetmarkt binnen of buiten de regio te vinden. Bestaande faciliteiten zoals die nu te vinden zijn worden doorontwikkeld tot een hightech campus Achterhoek. D66 wil met name innovatieve bedrijven op het gebied van duurzaamheidsoplossingen uitnodigen zich in onze gemeente te vestigen.

Agrarisch ondernemen

D66 wil volop inzetten op duurzame, natuurinclusieve kringlooplandbouw. Het huidige verdienmodel voor de agrarische ondernemers, met een steeds verdergaande schaalvergroting en steeds lagere productprijzen is niet houdbaar.

Door het stimuleren van de lokale voedselmarkt kan de keten tussen producent (boer) en consument verkort worden. De boer krijgt daardoor een eerlijke prijs voor eerlijk voedsel, minder transport betekent minder CO2- en stikstofuitstoot, en doordat de boer een hoger deel van de opbrengst ontvangt krijgt hij ruimte om te de-intensiveren.

Nationaal en internationaal lobbyen we voor een gelijk speelveld, zodat initiatieven om de landbouw in Nederland duurzamer te maken niet ondermijnd worden door de beschikbaarheid van niet duurzaam geproduceerd voedsel uit het buitenland.

Agrarisch ondernemers dichten wij ook een grote rol toe bij het bevorderen van biodiversiteit. Biodiversiteit is geen doel op zich, maar gaat hand in hand met het goed beheer van landbouwgrond. De gemeente moet samen met het waterschap biodiversiteit bevorderend berm- en watergangbeheer stimuleren. Door maaisel te verwijderen ontstaan armere, meer diverse bermen, en de organische stof kan elders worden gebruikt om te helpen water in de bodem vast te houden. Naast het inzaaien van akkerranden met kruidenrijke mengsels, moet de gemeente stimuleren dat dit ook bij graslandranden gebeurt.

Toerisme

In onze gemeente ligt een uitgelezen kans om belevings- en ecotoerisme te realiseren. Toeristen komen niet naar onze regio om een grote stad of een enorm pretpark te bezoeken, maar om te genieten van de rust, de natuur, en het water. De verbinding van agrarische bedrijvigheid met toerisme biedt kansen, evenals toerisme op en aan het water van de Oude IJssel. We willen het netwerk van recreatieve wandel- en fietspaden versterken.

De entrees van de dorpen mogen meer dan nu een visitekaartje van de gemeente worden. We willen deze vergroenen en verfraaien, en bovendien informatieve bordjes plaatsen die iets over elk dorp vertellen.

Kies voor behoorlijk bestuur

Kies voor behoorlijk bestuur

Het vertrouwen in de politiek en in het bestuur is kwetsbaar. Door bijvoorbeeld de toeslagenaffaire, de vastzittende woningmarkt en de lang durende regeringsformatie heeft het vertrouwen een deuk opgelopen. Dat raakt ook het vertrouwen in de lokale politiek. Lokaal “politiek gedoe”, of de perceptie daarvan, zoals rond de nieuwbouw van het Almende college of het uittreden uit Laborijn heeft dat vertrouwen ook geschaad. D66 wil dat er de komende periode goed gekeken wordt hoe het geschade vertrouwen hersteld kan worden.

Financiën

D66 wil af van begrotingen die als sluitend gepresenteerd worden, maar bij nadere beschouwing een forse greep uit de algemene reserve doen. Daar waar de algemene reserve wordt aangesproken, moet dat wat ons betreft binnen de periode waarop de meerjarenbegroting betrekking heeft gecompenseerd worden.

De begroting is nu veelal onbegrijpelijk voor de inwoners van de gemeente, en ook de gemeenteraad heeft er een behoorlijke kluif aan. D66 wil dat de gemeente open en duidelijk is richting gemeenteraad en haar inwoners over haar financiën. Het moet volstrekt duidelijk zijn wat de inkomsten van de gemeente zijn en waar de gemeente dat geld aan uitgeeft. Dat begint met een heldere en toegankelijke begroting met deugdelijk onderbouwde voornemens en een leesbaar jaarverslag waarin de resultaten onverbloemd worden weergegeven. D66 wil ook burgervriendelijke begrotingen, overzichtelijk en zonder jargon, die ook digitaal beschikbaar zijn via de gemeentelijke website.

Bij investeringen moet realistisch gekeken worden naar het langetermijnperspectief. Te vaak is een overenthousiast college te rooskleurig over de verwachte opbrengsten en kosten van ideeën op de lange termijn. Bij grote projecten moet een onafhankelijke partij de plannen van het college doorrekenen. Hierbij dient ook rekening gehouden te worden met duurzaamheidsaspecten.

Beleid

Er is de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan burgerinitiatieven en inspraakprocessen. D66 wil een stap verder gaan met het “right to challenge”: het recht van bewoners en instellingen om de overheid uit te dagen als zij taken beter, slimmer of goedkoper kunnen uitvoeren. Samen met de samenleving willen we hier spelregels voor afspreken (bijvoorbeeld een budget- of buurtrecht). Vooral op het gebied van groenonderhoud, duurzaamheid en wonen zien wij hiervoor mogelijkheden.

Om beleid beter te kunnen beoordelen willen wij graag dat bij raadsvoorstellen voortaan ook wordt aangegeven welke alternatieven zijn onderzocht, en waarom die zijn afgevallen.

Verantwoording

Wij vinden het belangrijk dat wanneer de accountant van de gemeente, of een andere controlerende instantie verbeterpunten aandraagt, hier ook serieus door de gemeente naar gekeken wordt. Wij willen geen genoegen nemen met een zesjescultuur.

Wat ons betreft wordt de rekenkamer, die nu nog deels door raadsleden wordt ingevuld, volledig onafhankelijk, en bestaat straks alleen nog maar uit externe leden zonder binding met de lokale politiek. Ook moet de rekenkamer meer budget krijgen om externe deskundigheid in te huren en onderzoeken goed uit te kunnen voeren. De raad mag wel suggesties doen, maar uiteindelijk bepaalt de rekenkamer zelf welke onderzoeken zij willen uitvoeren. Onze voorkeur gaat er naar uit om samen met een aantal omliggende gemeenten een stevige gemeenschappelijke rekenkamer op te richten.

Samenwerkingsverbanden

Net zoals de meeste andere gemeentes in Nederland heeft onze gemeente allerlei taken uitbesteed aan samenwerkingsverbanden tussen meerdere gemeentes. Die zijn op verschillende manieren ingericht. D66 wil dat voor al deze samenwerkingsverbanden de gemeenteraad voortdurend voldoende op de hoogte gehouden wordt van ontwikkelingen, en te allen tijde hierover het laatste woord heeft. Alleen op die manier kan de democratische legitimiteit van het gevoerde beleid gewaarborgd blijven.

Waar belangen gemeentegrens-overschrijdend zijn, kijken we naar de mogelijkheid om bevoegdheden van de gemeenteraad over te hevelen naar de Achterhoekraad. Ook blijven we op termijn voorstander van het samengaan met andere gemeentes in een toekomstige gemeente (West) Achterhoek.

“

Een eerlijk en begrijpelijk bestuur helpt om de tweedeling in de maatschappij tegen te gaan, zodat niet alleen degene gehoord wordt die het hardst roept.

— Ziko van Dijk

Colofon

Ideeën, Tekst en Redactie
Ziko van Dijk
Hans Geerdink
Angélique van der Meer
Anne Oosterbaan
Karen Smelt
Chris van Uffelen-Bal
Camiel Vanderhoeven

Beeldmateriaal
Rob van der Meer
Anne Oosterbaan
Camiel Vanderhoeven
Adobe Stock

Opmaak
Camiel Vanderhoeven

Copyright
© 2021 D66 Oude IJsselstreek

d66.nl/oude-ijsselstreek

facebook.com/D66OudeIJsselstreek